

З метою встановлення загальних умов перевезення багажу повітряним транспортом, за яких забезпечуються належний рівень безпеки польотів та якості обслуговування, принципи і відповідальність суб'єктів господарської діяльності під час повітряних перевезень багажу, включаючи обслуговування, що належить до цих перевезень були прийняті Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу [4].

Література:

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року № 3393-VI // Офіційний вісник України від 29.06.2011 – 2011 р., № 46, стор. 27, стаття 1881, код акту 57159/2011
2. Закону України "Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації" від 20 лютого 2003 року № 545-IV // Офіційний вісник України від 04.04.2003 -2003 р., № 12, стор. 13, стаття 515, код акту 24730/2003
3. Наказ Державіаслужби "Про затвердження Інструкції про порядок перевезення зброї та боєприпасів пасажирськими рейсами авіаційного транспорту" 18 березня 2005 року № 199 // Офіційний вісник України від 29.04.2005 – 2005 р., № 15, стор. 137, стаття 796, код акту 32085/2005
4. Наказ Мінтрансв'язку України "Про затвердження Правил повітряних перевезень пасажирів і багажу" від 23 квітня 2010 року № 216 // Офіційний вісник України від 27.08.2010 – 2010 р., № 63, стор. 37, стаття 2190, код акту 52428/2010

УДК 656.7.072:656.7.073(043.2)

Банах А.І.,
студентка,

Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н, доцент

ДЕРЖАВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОВІТРЯНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Інтенсивний розвиток нашої держави у сфері повітряних перевезень зумовлений процесом переходу України до ринкової економіки. Саме в цей період виникає потреба у створенні сприятливої правової бази, яка б могла регулювати міжнародні повітряні перевезення. Ця сфера є досить популярною і важливою, тому норми національного законодавства повинні відповідати міжнародним стандартам.

Сам прогрес державно-правового регулювання пов'язаний з прагненням України інтегрувати як у європейське, так і у світове співтовариство у галузі міжнародного повітряного права, а також з перспективами укладати нові договори щодо повітряних перевезень.

Що стосується нормативних актів, які регулюють сферу повітряних перевезень, то потрібно перш за все визначити Повітряний кодекс України, Цивільний, Господарський кодекси, двосторонні та багатосторонні міжнародні договори, угоди про повітряне сполучення, Правила повітряних перевезень вантажів та інші джерела, що регулюють правовідносини в цій сфері.

Міжнародні повітряні перевезення регулюють декілька багатосторонніх договорів. Серед них Чиказька конвенція про міжнародну цивільну авіацію від 7 грудня 1944р., ратифікована Україною 10 серпня 1992 р. та чинна для неї з 9 вересня 1992 р. Чиказька конвенція встановила загальні вимоги до діяльності цивільної авіації при здійсненні міжнародних польотів, а саме принципи та правила польотів, реєстрацію повітряних суден та їх документацію; розслідування повітряних пригод, порядок встановлення технічних норм [3, 25-27].

Питання міжнародних повітряних перевезень, крім багатосторонніх міжнародних договорів, регулюють двосторонні міжнародні угоди та протоколи з додатками до них. Протоколи, як правило, охоплюють принципові положення стосовно міжнародних повітряних перевезень, їх текст менш розгорнутий, ніж у двосторонніх договорах (Протокол між Урядом України і Урядом Турецької Республіки про встановлення повітряного сполучення від 4 травня 1992 р.; Протокол між Урядом України і Урядом Китайської Народної Республіки про встановлення повітряного сполучення від 30 жовтня 1992 р.; Протокол між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про повітряне сполучення від 17 грудня 1992 р. тощо).

У розділі X Повітряного кодексу України ("Міжнародні польоти") вказано, що регулярні міжнародні польоти повітряних суден, під час яких повітряні судна перегинають державний кордон України та іншої держави, здійснюються на підставі міждержавних домовленостей і міжнародних угод. Нерегулярні міжнародні польоти можуть виконуватися за спеціальними дозволами, порядок видачі яких визначається органом державного регулювання діяльності авіації і погоджується з митними органами України. Міжнародні польоти у повітряному просторі України виконуються на підставі нормативних актів і правил, що встановлюються органом державного регулювання діяльності авіації України і включаються до збірників аеронавігаційної інформації.

На міжнародному рівні створювалися певні організації, які регулювали повітряні перевезення. Наприклад, однією з перших була створена Міжнародна авіатранспортна асоціація (1919 р.). Вона об'єднала провідні авіакомпанії Європи, США, Азії, Австралії. Асоціація повинна сприяти розвитку безпечного, регулярного та економічно вигідного для держав авіасполучення [1, 35-43].

Міжнародна організація цивільної авіації (далі – ІКАО) почала функціонувати у 1947 р. ІКАО досліджує проблеми організації міжнародної цивільної авіації, повітряних трас, створення аеропортів і аеронавігаційних засобів, розробляє міжнародні стандарти для конструювання й експлуатації повітряних суден, правила з використання устаткування, засобів зв'язку і контролю над польотами; сприяє уніфікації митних, імміграційних і санітарних правил і т.д. У рамках ІКАО підготовлено, зокрема, Гаазький протокол 1955 р., Гвадалахарську конвенцію 1961 р., Гватемальський протокол 1971 р [2, 44-56].

Отже, Україна знаходиться на шляху до вдосконалення правової бази у сфері міжнародних повітряних перевезень. Всі зазначені вище конвенції та договори є поштовхом для подальшого вдосконалення цієї бази, узагальнення норм, які потребують доопрацювання, а також укладення нових договорів.

Література:

1. Опришко В. Ф. Міжнародне економічне право: підручник / В. Ф. Опришко.— 2-ге вид., перер. і допов.— К. : КНЕУ, 2003.— 311 с.
2. Дахно І. І. Міжнародне економічне право: підручник / І. І. Дахно.— К.: центр навчальної літератури, 2006.— 272 с.
3. Левковець П. Р. Міжнародні перевезення і транспортне право: навч. посіб./ П. Р. Левковець.— 3-є вид., випр. і допов.— К.: Арістей, 2005.— 292 с.

Безпальча О.О.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Історичне формування повітряного права в Україні тривалий час не мало самостійного характеру, воно було представлено правовою доктриною і практикою розвитку повітряного законодавства СРСР. За часів державної незалежності України почало удосконалюватись та розвиватись повітряне законодавство. Повітряний кодекс України, прийнятий 1993 року як основний нормативний акт, що регулює діяльність цивільної авіації, багато в чому повторював традиції радянського повітряного законодавства, тому потребував внесення докорінних змін та доповнень, спрямованих на врахування нових реалій розвитку суспільних відносин у сфері цивільної авіації, вимог та стандартів, рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО), регіональних спеціалізованих міжнародних інституцій у Європі ЯАА та Євроконтролю. Під впливом Повітряного кодексу СРСР була визначена система повітряного законодавства України, що складається з взаємопов'язаних правових інститутів: державне регулювання діяльності в галузі цивільної авіації; державний контроль за діяльністю цивільної авіації; повітряні судна; аеродроми, аеропорти та об'єкти єдиної системи організації повітряного руху; екіпаж повітряного судна; польоти повітряних суден; авіаційна безпека; повітряні перевезення; авіаційні роботи тощо.

Отже, систему повітряного права створювали взаємопов'язані правові інститути, визначені у Повітряному кодексі. Система охоплювала існуючі на той час сфери діяльності цивільної авіації щодо використання повітряного простору.

З прийняттям у 1993 р. Повітряного кодексу України розпочинається інтенсивний розвиток повітряного права незалежної України. За ним Україні, як суб'єкту міжнародного права, належить повний і виключний суверенітет на повітряний простір в її територіальних межах [1.ст.1]. Слід зазначити, що цей кодекс залишався чинним, незважаючи на те, що було підготовлено і подано до Верховної Ради України вже декілька нових проектів Повітряного кодексу України (станом на 15